

Sygn. I C 224/19

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 12 grudnia 2019 r.

Sąd Okręgowy w Słupsku I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący:	SSR del. Joanna Krzyżanowska
Protokolant:	starszy sekretarz sądowy Beata Cichosz

po rozpoznaniu w dniu 12 grudnia 2019 r. w Słupsku

na rozprawie

sprawy z powództwa T. W.

przeciwko Skarbowi Państwa - Sądowi Rejonowemu w Słupsku

o zapłatę

1. oddała powództwo;
2. zasądza od powódki T. W. na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego w Słupsku kwotę 270 zł (dwieście siedemdziesiąt złotych) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego;
3. przyznaje od Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego w Słupsku na rzecz Kancelarii Radców Prawnych L. K. kwotę 180 zł (sto osiemdziesiąt złotych) powiększoną o należny podatek od towarów i usług tytułem wynagrodzenia za pomoc prawną udzieloną z urzędu.

Sygn. I C 224/19

UZASADNIENIE

Powódka, T. W., po sprecyzowaniu powództwa w piśmie z 17 września 2019 r. (k.84), domagała się zasądzenia od pozwanego Skarbu Państwa - Sądu Rejonowego w Słupsku 802,26 zł wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie liczonymi od 13 czerwca 2014 r. do dnia zapłaty tytułem odszkodowania za niezgodne z prawem wydanie orzeczenia w postaci postanowienia Sądu Rejonowego w Słupsku z 23 maja 2013 r. (sygn. akt (...)), co doprowadziło do powstania po stronie powódki obowiązku zapłaty kosztów egzekucyjnych w wysokości 802,26 zł w sprawie (...) w związku ze sprzedażą nieruchomości. Uzasadniając żądanie powódka podała, że nie posiadała żadnych długów uprawniających ją do obciążenia jej kwotą 802,26 zł. Wskazała, że kwestionuje tym samym zasadność postanowienia o przysądzeniu własności. Podniosła, że nie otrzymywała w tym postępowaniu dokumentów dotyczących wyceny majątku, a tym samym nie było w sprawie prawidłowych doręczeń, a mimo to sąd wydał postanowienie o przysądzeniu.

Pozwany Skarb Państwa - Sąd Rejonowy w Słupsku wniósł o oddalenie powództwa w całości oraz o zasądzenie od powódki kosztów postępowania według norm przepisanych, podnosząc, że powódka nie wykazała przesłanek niezbędnych do przypisania odpowiedzialności Skarbowi Państwa, a wskazanych w art. 417 kc. W

ocenie strony pozwanej wszelkie czynności w sprawie o sygn. akt (...) były wykonywane prawidłowo, orzeczenia wydane zostały zgodnie z obowiązującymi przepisami, a powódka nie wносиła od nich środków zaskarżenia. Po doprecyzowaniu powództwa przez stronę powodową pozwany podniósł, że przedmiotem postanowienia wskazywanego przez powódkę jako niezgodnego z prawem było przysądzenie własności nieruchomości, a zatem mogło ono zostać przez powódkę zaskarżone na podstawie art. 998 § 2 k.p.c. Powódka tego nie uczyniła. Skoro powódka nie skorzystała z przysługujących jej środków prawnych w rozumieniu art.424^{1b} k.p.c., to powództwo jest oczywiście bezzasadne (k.214-215)

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Przed Sądem Okręgowym w Słupsku toczyła się pod sygn.

(...) sprawa z powództwa A. K. przeciwko T. W. i innym o zapłatę. Wyrokiem z 20 listopada 2007 r. Sąd Okręgowy w Słupsku zasądził solidarnie od pozwanych, w tym T. W. na rzecz powoda 108679,43 zł wraz z należnościami ubocznymi. Apelacja T. W. od powyższego wyroku została oddalona wyrokiem Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z 19 marca 2008 r., sygn. (...).

(dowód: kserokopia wyroku SO w Słupsku z 20 listopada 2007 r., sygn. (...), kserokopia wyroku SA w Gdańsku z z 19 marca 2008 r., sygn. (...) złożone w kopercie na k. 201)

Sąd Rejonowy w Słupsku w sprawie o sygn. (...) nadzorował postępowanie egzekucyjne o sygn. (...) prowadzone przez Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Słupsku S. B. na wniosek wierzyciela A. K. przeciwko dłużnikom T. W. i innym, na podstawie powyższych wyroków Sądu Okręgowego w Słupsku i Sądu Apelacyjnego w Gdańsku zaopatrzonych w klauzulę wykonalności, w ramach którego wszczęto egzekucję z nieruchomości położonej w S. przy ul. (...) objętej KW nr (...).

(dowód: odpis wniosku o wszczęcie egzekucji w sprawie (...) k. 203; odpis zawiadomienia o wszczęciu egzekucji z 13 października 2011 r. k. 202)

W wyniku licytacji doszło do sprzedaży powyższej nieruchomości na rzecz A. K.. W następstwie uiszczenia przez nabywcę całej ceny nabycia, Sąd Rejonowy w Słupsku postanowieniem z 23 maja 2013 r. przysądził własność nieruchomości na rzecz nabywcy. Postanowienie powyższe zostało sprostowane postanowieniem z 27 maja 2013 r. w zakresie powierzchni działki.

Powyższe postanowienia zostały skutecznie doręczone T. W. na podany przez nią adres do korespondencji. Postanowienia te nie zostały przez T. W. zaskarżone.

(dowód: odpisy z akt SR w Słupsku, sygn. (...): postanowienie SR w Słupsku z 23 maja 2013 r., potwierdzenie odbioru postanowienia o sprostowaniu, potwierdzenie odbioru postanowienia z 23 maja 2013 r., odpis zarządzeń - złożone w kopercie na k.202).

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo nie zasługiwało na uwzględnienie z powodu jego bezzasadności.

Powódka domagała się odszkodowania za szkodę wyrządzoną poprzez wydanie przez Sąd Rejonowy w Słupsku w sprawie (...) postanowienia z 23 maja 2013 r. o przysądzeniu własności nieruchomości. Postanowienie to skutkować miało w ocenie powódki obciążeniem ją kosztami egzekucyjnymi w wysokości 802,26 zł.

Przepis art. 417 § 1 k.c. stanowi, że za szkodę wyrządzoną przez niezgodne z prawem działanie lub zaniechanie przy wykonywaniu władzy publicznej ponosi odpowiedzialność Skarb Państwa lub jednostka samorządu terytorialnego lub inna osoba prawna wykonująca tę władzę z mocy prawa.

Zgodnie zaś z art. 417¹ § 2 zd. 1 k.c., jeżeli szkoda została wyrządzona przez wydanie prawomocnego orzeczenia lub ostatecznej decyzji, jej naprawienia można żądać po stwierdzeniu we właściwym postępowaniu ich niezgodności z prawem, chyba że przepisy odrębne stanowią inaczej.

Z powyższego przepisu wynika, że konieczną przesłanką odpowiedzialności odszkodowawczej za szkodę wyrządzoną wydaniem prawomocnego orzeczenia jest stwierdzenie we właściwym postępowaniu niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia. Oznacza to, że w postępowaniu odszkodowawczym Sąd nie może więc co do zasady samodzielnie dokonywać ustaleń prejudycjalnych, a wystąpienie z roszczeniem odszkodowawczym powinno być poprzedzone stosownym rozstrzygnięciem stwierdzającym niezgodność z prawem orzeczenia stanowiącego źródło szkody. Postępowaniem, które zapewnia uzyskanie właściwego prejudykatu warunkującego odpowiedzialność Skarbu Państwa, jest postępowanie ze skargi o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia (art. 424¹ kpc), czy też m.in. orzeczenie Sądu Najwyższego wydane na skutek wniesienia skargi kasacyjnej (art. 424^{1a} § 2 kpc).

Skarga o stwierdzenie niezgodności z prawem orzeczenia przysługuje tylko od prawomocnych wyroków sądu drugiej instancji kończących postępowanie w sprawie oraz postanowień co do istoty sprawy kończących postępowanie, wydanych przez sąd drugiej instancji w postępowaniu nieprocesowym, w postępowaniu o uznanie i stwierdzenie wykonalności orzeczeń sądów państw obcych oraz w postępowaniu o uznanie i stwierdzenie wykonalności wyroku sądu polubownego wydanego za granicą lub ugody zawartej przed sądem polubownym za granicą (art. 424¹ k.p.c., 519² k.p.c., 1148¹ § 3 k.p.c., art. 1151⁴ § 3 k.p.c. i art. 1215 § 3 k.p.c.). Od innych prawomocnych orzeczeń, w tym w szczególności wydanych w postępowaniu egzekucyjnym (art. 767⁴ § 3 k.p.c.) skarga nie przysługuje, a jeżeli przez ich wydanie została wyrządzona szkoda, strona może dochodzić jej wynagrodzenia bez uprzedniego stwierdzenia niezgodności orzeczenia z prawem w postępowaniu ze skargi, czyli przed sądem powszechnym, bezpośrednio od Skarbu Państwa, w sprawie o odszkodowanie, chyba, że strona nie skorzystała z przysługujących jej środków prawnych (art. 424^{1b} k.p.c.).

Powódka upatrywała odpowiedzialności pozwanego w postanowieniu Sądu Rejonowego w Słupsku z 23 maja 2013 r. w przedmiocie przysądzenia własności nieruchomości na rzecz nabywcy wydanym w postępowaniu egzekucyjnym (...). Sąd co do zasady był zatem uprawniony do badania zasadności niniejszego powództwa, bez uzyskania prejudykatu, gdyż jak już wyżej wskazano, zgodnie z art. 767⁴ § 3 k.p.c. w sprawach egzekucyjnych skarga o stwierdzenie niezgodności z prawem orzeczenia nie przysługuje. Nie mniej, z okoliczności faktycznych sprawy wynika, że powódka nie skorzystała z kontroli instancyjnej powyższego postanowienia, pomimo że miała taką możliwość. Postanowienie, wbrew twierdzeniom powódki, zostało skutecznie doręczone powódce przez awizo. Przesyłka zawierająca postanowienie została skierowana na adres, pod którym powódka odbierała wcześniej korespondencję w sprawie. Skoro powódka nie wniosła środka zaskarżenia od powyższego postanowienia, to odpowiedzialność Skarbu Państwa jest wyłączona. Wymaganie skorzystania z przysługujących stronie środków prawnych wynika z przyjętego przez prawodawcę założenia, że odpowiedzialność Skarbu Państwa przewidziana w art. 77 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej i art. 417¹ § 2 k.c. może wchodzić w grę tylko wtedy, gdy poszkodowany uczynił wszystko, aby nie dopuścić do powstania szkody. Inaczej mówiąc, obowiązkiem strony jest wykorzystanie wszystkich istniejących w systemie środków prawnych i dopiero ich bezskuteczność lub brak może – w wypadku wystąpienia szkody – uzasadniać odpowiedzialność państwa.

Mając powyższe na uwadze, orzeczono jak w pkt. 1 sentencji.

O kosztach postępowania Sąd orzekł zgodnie z zasadą odpowiedzialności za jego wynik (art. 98 § 1 k.p.c.). Na zasądzone koszty składa się wynagrodzenie pełnomocnika, ustalone zgodnie z § 2 pkt. 2 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz.U. z 2018 r. poz.265 tj.).

O kosztach nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej powódce z urzędu orzeczono na podstawie § 2 i § 8 pkt. 2 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 3 października 2016 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego z urzędu (Dz.U. z 2019 r. poz.68 tj.).

Na oryginale właściwy podpis